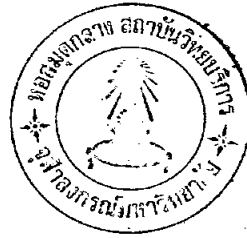

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนภาษาต่างประเทศเป็นเรื่องที่มีคุณประโยชน์ ทำให้คนเรามีหูตากว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะการที่บุคคลมีโอกาสมองเข้าใจเปิดความคิดไปสู่โลกได้อีกหนทางหนึ่ง โดยผ่านทางภาษาอีกภาษาหนึ่ง ย่อมมีคุณค่าอยู่ในตัวเอง และในด้านการศึกษา¹

เอิร์ล คับบิว สเตวิก² (Earl W. Stevick) กล่าวว่าคนที่จะได้ชื่อว่าเรียนรู้ภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่งก็ต่อเมื่อได้เรียนรู้ระบบเสียงของภาษา สามารถเข้าใจและพูดภาษานั้นได้ ได้เรียนรู้การใช้โครงสร้างไวยากรณ์ของภาษานั้น และได้รู้คำศัพท์ จำนวนที่เหมาะสมแล้ว

การเรียนไวยากรณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนภาษาต่างประเทศ แต่ในปัจจุบันมีผู้ไม่เห็นด้วยกับการเรียนไวยากรณ์ ดังที่หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ กล่าวไว้ว่า "บางคนสับสนไปว่า ในระเบียบวิธีสอนแบบปัจจุบันห้ามไม่ให้สอนหลักไวยากรณ์ ซึ่งเป็นความเข้าใจผิดอย่างมาก ถ้าตีความไวยากรณ์คือแบบสร้างของภาษา ในระเบียบวิธีปัจจุบัน การสอนภาษาต่างประเทศทุกภาษาต้องอาศัยไวยากรณ์ แต่อาจแตกต่างกันใน

¹ กานดา ณ ถลาง, วิธีสอนภาษาอังกฤษกับหลักจิตวิทยา (วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514), หน้า 65.

² Earl W. Stevick, "Teaching and Learning a Foreign Language," Teaching and Learning English: Selected and Simplified Readings, Raja T. Nasr. ed., London: Longman Group Limited, 1972, p. 2.

เรื่องวิธีทางเข้าหรือกลวิธี³ ชาลส์ ซี ฟรีส (Charles C. Fries) ซึ่งเป็นบรรณกรแห่งการสอนภาษาอังกฤษก็กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า "... The question then is not whether one should learn a new language without learning the grammar of that new language. That is impossible."⁴

การเรียนไวยากรณ์ที่ได้ผล มีใช้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจำกฎไวยากรณ์ได้อย่างคล่องแคล่ว แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการนำเอาความรู้ทางด้านไวยากรณ์มาใช้ในการคิดต่อกับผู้อื่นที่ใช้ภาษานั้น ๆ ได้ การเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อให้ได้ผลก็ภายในระยะเวลาอันพอสมควร ต้องอาศัยแบบเรียนที่ดี (proper materials) ในแบบเรียนนั้นต้องคัดเลือกองค์ประกอบสำคัญของภาษาไว้ เรียบเรียงอย่างเหมาะสมและมุ่งความสนใจไปยังปัญหาที่สำคัญ ๆ⁵ แบบเรียนที่ดีจึงมีความจำเป็นในการศึกษาภาษาต่างประเทศเป็นอย่างยิ่ง

ในประเทศไทย การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สำคัญที่สุดก็คือภาษาอังกฤษ แม้ว่าจะเป็นภาษาที่คนไทยทำการสอนการเรียนมาแล้วไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยปี แต่ผลที่ได้รับยังอยู่ในขั้นที่ไม่น่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของบุคคลสำคัญหลายคนในวงการสอนภาษาอังกฤษของไทย เช่น นพคุณ ทองใหญ่ ๓ อรุณยา อิศิตหัวหน้าแผนกวิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งกล่าวว่า

³บุญเหลือ เทพยสุวรรณ มล., รวบรวมบทความเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษา, ศูนย์ภาษาอังกฤษของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2513), หน้า 6.

⁴Charles C. Fries, Teaching and Learning English as a Foreign Language (Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1945), p. 28.

⁵Ibid., p. 9.

In all their (students all over the country) long years of 'study' they have mastered almost no English that they can use with confidence...large numbers of students who enter the University [Chulalongkorn University] are so weak in English that the only sensible way teach them would be to start English all over again-to let them relearn it this time with a high degree of accuracy⁶

และพรหมณี สาคกริก ผู้อำนวยการโครงการศูนย์ภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็กล่าวในทำนองเดียวกันว่า "The result of present English teaching in the schools and universities are in a whole very poor."⁷

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย จึงยังไม่ประสบความสำเร็จดัง-กล่าว มีสาเหตุมาจากปัจจัยสำคัญหลายอย่าง เช่น แบบเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังขาดความเหมาะสม และมีคุณภาพไม่ดีพอ ไม่ทันสมัยเท่าที่ควร ครูผู้สอนมีความรู้ภาษาอังกฤษในระดับที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ⁸ และผู้บริหารการศึกษายังให้ความสนใจการสอนภาษาอังกฤษในชั้นพื้นฐานน้อยเกินไป นอกจากนี้ ครูที่สอนภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้นควรมีความรู้ที่ดีที่สุด แต่ความรู้รูปการณ์ในปัจจุบันครูเหล่านั้นมีความรู้ภาษาอังกฤษน้อยมาก⁹

⁶พคุณ ทองใหญ่ ณ อยุธยา, "Let's Face Reality" รายงานการสัมมนา หัวหน้าแผนกวิชา เรื่องการพัฒนาการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 12-14 สิงหาคม 2514 (พระนคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2514), หน้า 186.

⁷พรหมณี สาคกริก, "ข้อคิดในเรื่องการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมปลาย," วารสารครูศาสตร์ (มิถุนายน-กันยายน, 2514), หน้า 55.

⁸บุญเหลือ เทพยสุวรรณ มล., เรื่องเดิม, หน้า 9.

⁹พรหมณี สาคกริก, เรื่องเดิม, หน้า 53.

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญมากและสามารถแก้ไขได้ง่ายและรวดเร็วกว่าปัญหาอื่น ๆ คือ ปัญหาเรื่องแบบเรียนซึ่งเป็นเสมือนหัวใจของการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง แบบเรียนนี้มีนักการศึกษาและผู้แทนจากองค์การระหว่างชาติซึ่งมาศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาในภาคพื้นเอเชียกล่าววิจารณ์ไว้บ้างพอสมควร ดังที่จะได้คัดข้อความบางตอนมาไว้ ดังต่อไปนี้ จักรกฤษณ์ นาคะรัต กล่าวไว้ในหนังสือศูนย์ศึกษาว่า ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทยเรา ปัญหาข้อแรกที่สุดคือ ตำราแบบเรียน ปัญหาแบบเรียนมีหลายแง่หลายมุม เริ่มตั้งแต่เนื้อหาของแบบเรียนภาษาอังกฤษในระดับต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่องกันเท่าที่ควร ลักษณะเช่นนี้ทำให้เด็กต้องเรียนบางเรื่องซ้ำซากกันอยู่ตลอดเวลา¹⁰ ในเอกสารรายงานขององค์การยูเนสโก (UNESCO) ก็ได้กล่าวถึงปัญหาในการปรับปรุงหลักสูตรของประเทศในเอเชียไว้ว่า ความพยายามที่จะปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้นมักประสบความล้มเหลว เนื่องจากขาดตำราแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบนอกเวลาที่เหมาะสม แบบเรียนส่วนมากมีคุณภาพต่ำ เมื่อเทียบกับมาตรฐานแบบเรียนของชาวตะวันตก¹¹

ในช่วงเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแบบเรียนต่าง ๆ เสมอมา เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า กรมวิชาการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องแบบเรียนของนักเรียน

¹⁰ จักรกฤษณ์ นาคะรัต, "สู้ก็ไม่ได้ ถอยก็ไม่ได้," ศูนย์ศึกษา 2 (ตุลาคม - ธันวาคม, 2515), หน้า 41.

¹¹ UNESCO, Curriculum, Methods of Teaching, Evaluation and Textbooks in Primary Schools (Bangkok: UNESCO Regional Office for Education in Asia, 1966), p. 57.

ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบเรียนภาษาอังกฤษก็เช่นเดียวกัน กรมวิชาการเป็นผู้พิจารณาใคร่ครวญตัดสินว่าแบบเรียนเล่มใดควรใช้กับนักเรียนระดับใด หรือพิจารณาว่าแบบเรียนเล่มใดเล่มหนึ่งเหมาะสมที่จะเป็นแบบเรียนหรือไม่ ถึงแม้ว่าแบบเรียนภาษาอังกฤษทุกเล่มจะผ่านการกลั่นกรองมาจากกระทรวงศึกษาธิการแล้วก็ตาม แต่เมื่อนำมาให้ให้นักเรียนเรียน ก็มักมีปัญหาอยู่เสมอ เช่น บางครั้งมีปัญหาเรื่องความไม่ต่อเนื่องของบทเรียน บางครั้งก็มีผู้พิจารณาว่าแบบเรียนเล่มนั้น ๆ มีเนื้อหาหนักไปทางวัฒนธรรมตะวันตกมากเกินไป และแบบเรียนบางเล่มยากเกินไปสำหรับนักเรียนในระดับชั้นนั้น ๆ เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะหมดไปได้ ถ้ามีการวิเคราะห์แบบเรียนกันก่อนที่จะนำไปใช้ในชั้นเรียน เพราะการวิเคราะห์แบบเรียนจะทำให้ครูทราบข้อดีและข้อเสียของแบบเรียนอย่างดี ครูอาจารย์มีโอกาสแก้ไขข้อบกพร่องของแบบเรียนนั้นก่อนที่จะใช้สอน หรือเมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องใช้แบบเรียนเล่มนั้นโดยไม่มีทางเลือกเลย

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา มิได้มีหน่วยงานที่เป็นส่วนกลางในการคัดเลือกหรือพิจารณาแบบเรียน ปัญหาเรื่องคุณภาพของแบบเรียนที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่น แบบเรียนยากเกินไป หรือง่ายเกินไปสำหรับนักศึกษาชั้นหนึ่ง ๆ ย่อมเกิดขึ้นได้ เท่าที่ปฏิบัติกันอยู่ในขณะนี้ การเลือกแบบเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นไปอย่างอิสระ อำนาจในการเลือกแบบเรียนขึ้นอยู่กับอาจารย์ที่สอนวิชานั้น ๆ หรือหัวหน้าแผนกวิชานั้น ๆ ของคณะต่าง ๆ ถ้าพิจารณากันให้ดีจะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยทุกแห่งจะมีการสอนภาษาอังกฤษเหมือนกัน ในระดับชั้นเดียวกันใช้ชื่อรายวิชาเหมือนกัน ก็มีได้ใช้แบบเรียนเล่มเดียวกัน หรือมีความยากง่ายในระดับเดียวกัน การเลือกแบบเรียนในระดับอุดมศึกษาจึงไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน มีข้อบกพร่องเกิดขึ้นได้ง่าย และทำให้เกิดความเลื่อมล้ำทางวิชาการขึ้นในระหว่างมหาวิทยาลัยต่าง ๆ วิธีทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ก็คือ การวิเคราะห์แบบเรียน ซึ่งจะตองกระทำก่อนการนำแบบเรียนมาใช้กับนักศึกษา โดยเฉพาะแบบเรียนภาษาอังกฤษ เพราะเป็นภาษาต่างประเทศ

การวิเคราะห์แบบเรียนจะช่วยให้ครูอาจารย์มีแบบเรียนที่มีคุณภาพดีมาใช้ในการสอน แบบเรียนที่ดีจะช่วยให้นักศึกษาเรียนได้ดีขึ้นและสามารถช่วยผ่อนแรงครูผู้สอน¹² นอกจากนี้การศึกษาคูณลักษณะของแบบเรียนจะช่วยให้ครูแก้ไขจุดอ่อนในแบบเรียนที่ครูอาจจำต้องใช้หรือถูกบังคับให้ใช้¹³ ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในตัวเองและช่วยให้การสอนสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ได้ผลตรงกับเป้าหมายที่ทางสถาบันของตนวางไว้ อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์แบบเรียนยังมิได้ทำกันอย่างจริงจังนัก แม้ว่าแบบเรียนเล่มหนึ่งเล่มใดจะได้รับการวิเคราะห์แล้ว ก็ยังมิได้เผยแพร่ให้ทราบทั่วกัน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร เพราะทำให้ไม่ทราบว่าเนื้อหาในแบบเรียนนั้นมีระดับความยากง่ายมากน้อยเหมาะสมกับวัยของเด็กหรือไม่ และตรงกับความสนใจของเด็กแล้วหรือยัง

ดังนั้น การวิเคราะห์แบบเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาของประเทศของเราในปัจจุบัน ผู้บริหารการศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์แบบเรียนมากขึ้น มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และนำผลการวิเคราะห์มาใช้อย่างกว้างขวางให้เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิเคราะห์

1. ศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษในแบบเรียน Kernel Lessons Plus-a post-intermediate course ซึ่งเป็นแบบเรียนเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร

¹² สมหวัง อ่องนาวา, "วิเคราะห์การเสนอศัพท์ในแบบเรียนภาษาอังกฤษ ชุด Oxford Progressive English for Adult Learners' Book One and Two ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" (ปริทัศน์นพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516), หน้า 2.

¹³ Kenneth Robinson, English Teaching in South East Asia (London: Evans Bros., 1960), p. 91.

2. วิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษในแบบเรียนดังกล่าวโดยเปรียบเทียบ กับแบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์ของมหาวิทยาลัยอื่น เพื่อพิจารณาว่าแบบเรียน Kernel Lessons Plus-a post-intermediate course มีความยากง่ายอยู่ในระดับเดียวกับแบบเรียนของมหาวิทยาลัยเหล่านั้นหรือไม่เพียงใด

3. เปรียบเทียบโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษในแบบเรียน Kernel Lessons Plus-a post-intermediate course ว่ามีโครงสร้างไวยากรณ์ใดบ้างที่มีเพิ่มเติม จากโครงสร้างไวยากรณ์ในแบบเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. ขอเสนอแนะในการปรับปรุงแบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษ สำหรับนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ของเขตของการศึกษาวิเคราะห์

การศึกษานี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษในแบบเรียนและกระดาษคำสอน ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัย 3 แห่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปีการศึกษา 2518 และ ยังใช้อยู่ในปัจจุบัน การศึกษานี้แบบเรียนดังกล่าวไม่รวมถึงคำศัพท์และเนื้อหาในคำอื่น ๆ และวิเคราะห์โดยวิธีการหาความถี่ที่ปรากฏของโครงสร้างไวยากรณ์ย่อยแต่ละโครงสร้าง

ขอทกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยมีขอทกลงเบื้องต้นสำหรับการศึกษานี้คือ

โครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาเปรียบเทียบกับโครงสร้างไวยากรณ์ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบเรียน Kernel Lessons Plus-a post-intermediate course ในครั้งนี้ ได้มาจากผลการวิจัยของ สุนีย์

สุขตระกูล

ความจำกัดของการศึกษาวิเคราะห์

การศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้อาจมีข้อบกพร่องซึ่งอาจทำให้ผลการวิเคราะห์คลาดเคลื่อนไปบ้าง เนื่องจาก

1. แบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีเนื้อหา
 มากน้อยไม่เท่ากัน และลักษณะการเสนอบทเรียนก็แตกต่างกันออกไป

2. โครงสร้างไวยากรณ์ที่นำมาเสนอนั้น เป็นโครงสร้างไวยากรณ์เฉพาะที่มี
 ความถี่ 3 ครั้งขึ้นไป ส่วนโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีความถี่ 1 - 2 ครั้งไม่ได้นำมาเสนอ
 เนื่องจากมีความถี่ที่ปรากฏต่ำมาก จัดเป็นโครงสร้างที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้
 น้อย ฉะนั้น โครงสร้างไวยากรณ์ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์จึงไม่ใช่โครงสร้างไวยา-
 กรณ์ทั้งหมดที่ปรากฏในแบบเรียนเหล่านี้

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาวิเคราะห์

ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ ดังนี้คือ

1. เพื่อทราบความยากง่ายของแบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษที่นัก-
 ศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากรใช้ในปีการศึกษา 2518 และยังใช้อยู่ในปัจจุบัน

2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารการศึกษาและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนี้
 ในการพิจารณาเลือกแบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์อังกฤษที่เหมาะสมกับระดับความ
 สามารถของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และอยู่ในระดับใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะเรียบเรียงแบบเรียนทางโครงสร้างไวยากรณ์
 อังกฤษสำหรับนักศึกษาปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษา

4. เพื่อเป็นแนวทางให้อาจารย์ที่ใช้แบบเรียนเล่มนี้ทราบข้อดีและข้อควร
 ปรับปรุงของแบบเรียนเล่มนี้ จะค้นหาทางแก้ไขได้ตรงจุด เพื่อให้การเรียนการสอนได้
 ผลดียิ่งขึ้น

คำจำกัดความ

1. โครงสร้างไวยากรณ์ หมายถึงโครงสร้างหรือแบบที่ผู้พูดนำเอาเสียงหรือ
ถ้อยคำของภาษาหนึ่งมาเรียบเรียงเข้าระเบียบให้ถูกต้องตามแบบนิยาม ซึ่งสามารถใช้
คำว่า "ไวยากรณ์" แทนได้¹⁴

2. แบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์ หมายถึงแบบเรียนเกี่ยวกับโครงสร้าง
ไวยากรณ์อังกฤษสำหรับนักศึกษาปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชื่อ University
English: Integrated Syntactic Semantic Exercises Course II และ
III จำนวน 2 เล่ม แบบเรียนของมหาวิทยาลัยศิลปากร ชื่อ Kernel Lessons
Plus-a post-intermediate course และกระดาษคำสอนซึ่งรวบรวมโดยคณาจารย์
ในแผนกวิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับใช้สอน
นิสิตชั้นปีที่ 1 ในขณะนี้ และผู้วิจัยถือว่ากระดาษคำสอนนี้แทนแบบเรียนโครงสร้างไวยา-
กรณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจะเรียกว่า แบบเรียนโครงสร้างไวยากรณ์ของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ความถี่ที่ปรากฏ หมายถึงจำนวนครั้งของการปรากฏของโครงสร้าง
ไวยากรณ์ ซึ่งเริ่มนับหลังจากโครงสร้างไวยากรณ์หนึ่ง ๆ ได้ปรากฏใน Exposition,
Grammar Summary, Practice, Structure หรือส่วนที่เป็นการสอนโครงสร้าง
ไวยากรณ์ใหม่ในแบบเรียนของทั้งสามมหาวิทยาลัยดังกล่าวไปจนจบเล่ม

¹⁴ Mary Finocchiaro, English as a Second Language: From

Theory to Practice (New York: Regents Publishing Company, 1964),

p. 36.